

Årsbokslut 2023

Överförmyndar- nämnden

ALINGSÅS
KOMMUN

Innehåll

Verksamhet	3
Omfattning	3
Måluppföljning.....	5
Uppföljning av hållbarhetsprinciper	7
Uppdrag	7
Ekonomi	8
Drift	8
Prognossäkerhet.....	9
Personaluppföljning	10

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll

Verksamhet

Överförmyndarnämnden fullgör kommunens uppgifter enligt föräldrabalken, lagen (2005:429) om god man för ensamkommande barn och vad som i övrigt i lag eller annan författning sägs om överförmyndarnämnd. Överförmyndarnämndens verksamhet är en kommunal och obligatorisk tillsynsmyndighet.

Överförmyndaren ska skydda omyndiga barn och vuxna, som helt eller delvis saknar beslutskompetens, från rättsförluster. I Alingsås kommun har en överförmyndarnämnd inrättats med uppgift att förvalta denna kommunala funktion. Överförmyndarnämnden är en tillsynsmyndighet som utövar tillsyn över ställföreträdares verksamhet i kommunen. Myndighetens huvudsakliga uppgifter är:

- att utreda och ta ställning till behovet av god man eller förvaltare i enskilda fall.
- att utöva tillsyn över ställföreträdare i kommunen genom att granska årsräkningar och årsredogörelser samt att besluta om arvode till ställföreträdarna.
- att besluta om beviljande eller avslag gällande samtycke där lagstiftningen så kräver, exempelvis vid arvskifte och försäljning av fastighet.
- att utreda klagomål och genomföra byte av ställföreträdare vid behov.
- att rekrytera, utbilda och utse ställföreträdare.
- att informera och stödja ställföreträdare, andra funktioner inom kommunen och externa intressenter i frågor rörande ställföreträdarskap.

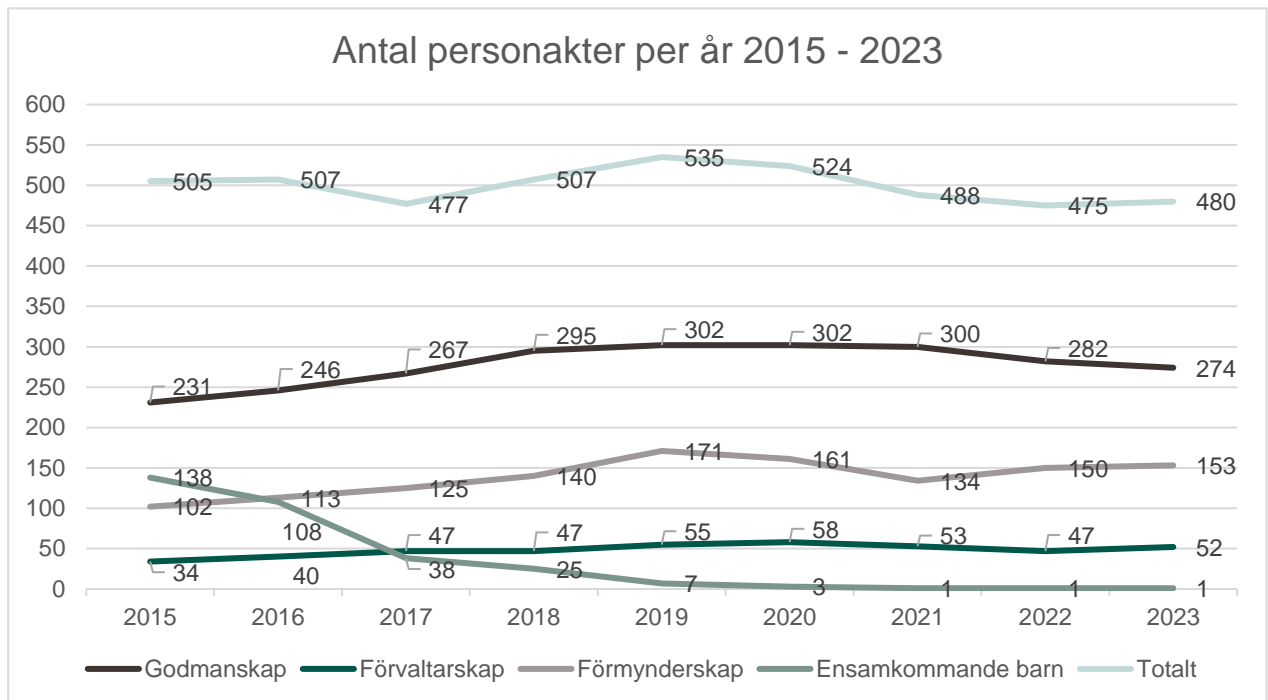
Sedan 2021 har överförmyndarnämnden en avtalssamverkan med Lerum. Överförmyndarsamverkan sköter därför den dagliga verksamheten för både Alingsås och Lerums överförmyndarnämnder. Verksamheten har under 2023 bestått av fem handläggare, en administratör samt en enhetschef, som också handlägger, fördelat på sex årsarbetstider.

Under 2023 har fokus främst legat på att uppnå målen för granskning som beslutats av överförmyndarnämnden samt att utbilda nya ställföreträdare.

Länsstyrelsen genomförde sin årliga tillsyn avseende 2022 under hösten 2023. Vid den digitala genomgången närvarade representanter från både nämnden och verksamheten. Den skriftliga rapporten har ännu inte delgivits verksamheten.

Omfattning

Under 2023 har antalet personakter totalt sett vare sig minskat eller ökat i någon större utsträckning.

Mellan 2015 och 2019 ökade antalet godmanskap från 231 till 302. Samtidigt minskade antalet god man för ensamkommande barn under samma år från 138 till 7. Sedan dess har det totala antalet ärenden minskat något varje år. Antalet förvaltarskap har sedan en ökning 2015–2017 legat runt 50 med en topp på 58 år 2020.

Samtidigt som antalet totala personakter är relativt konstant ställs högre krav på handläggningen av enskilda ärenden. Länsstyrelsen har de senaste åren i sin tillsyn fokuserat mer på hur överförmyndaren följer och förhåller sig till förvaltningslagen i sin handläggning. Därtill har kraven på en enhetlig, effektiv och rättssäker handläggning med huvudmannen i fokus ökat.

Ärenden 2023	Antal	Ärenden 2023	Antal
Nya akter	109	<i>Ansökan om samtycke:</i>	145
Avslutade akter	95	- Uttag spärrat konto FB 13:8 (barn)	24
Ansökan byte av ställföreträdare	39	- Uttag spärrat konto FB 14:8 (vuxna)	97
Beslut om byte	36	- Åtgärd avseende fast egendom	9
Granskade tillgångsförteckningar	34	- Arvskifte/åtgärd i dödsbo	13
Granskade årsräkningar	339	- Övrigt	2
Granskade sluträkningar	84		
Föreläggande från tingsrätten	51		
Anmälan om behov av stf	12		

Det innebär för Alingsås överförmyndarnämnd att varje årsarbetstid hanterar i genomsnitt 150 redovisningshandlingar, 13 bytesärenden, cirka 25 nya ärenden om godmanskap och förvaltarskap och 48 ansökningsärenden per år. Utöver det tillkommer nya barnärenden som måste bedömas av handläggare, ca 10 per årsarbetstid.

Måluppföljning

Överförmyndarnämnden satte inför 2023 fem egna mål för verksamheten avseende granskning av årsräkningar. Målen har ingen koppling till kommunfullmäktiges indikatorer, men har bedömts vara väsentliga för att nämnden ska uppnå lagkraven avseende sitt tillsynsuppdrag. Nämnden har nu haft samma mål under 2022 och 2023 varför jämförelse är möjlig. Dock var 2022 första året i samverkan, vilket avsevärt påverkade handläggningstiderna.

Granskning av ställföreträdarnas årliga redovisning är det främsta verktyget i nämndens tillsyn. Målen har också en tydlig koppling till väsentlighets- och riskanalysen, där risken att enskilda drabbas på grund av förskingring och bedrägligt beteende hos ställföreträdare har det högsta riskvärdet. En bieffekt av målen är också att ställföreträdare får snabb återkoppling på sin redovisning och i förekommande fall också erhåller arvode avseende föregående år. Detta är en viktig förutsättning för att kunna rekrytera och behålla ställföreträdare med rätt kompetens.

80 % av alla årsräkningar som har inkommit i tid ska vara färdiggranskade i slutet av juni 2023

Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada

Nyckeltal: Andel årsräkningar som kommit in i rätt tid som granskas senast den 30 juni samma år

Kön	Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Alla	80%	83%	64%	0%

100 % av alla årsräkningar ska vara påbörjade sista juni 2023, om inte särskilda skäl föreligger för enskilda årsräkningar

Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada

Nyckeltal: Andel årsräkningar där granskningen påbörjats sista juni 2023

Kön	Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Alla	100%	90%	70%	0%

Kommentar: I princip alla årsräkningar som kommit in senast 28/2 var påbörjade av en handläggare per 30/6 2023.

Handläggningen av en enskild årsräkning får inte överstiga sju månader från det att den inkom till Överförmyndarsamverkan, om inte särskilda skäl föreligger

Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada

Nyckeltal: Antal årsräkningar där granskningen inte är färdig sju månader efter att handlingen kom in

Kön	Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Alla	0	32	132	0

Kommentar: 32 årsräkningar har haft en handläggningstid överstigande 7 månader. Det motsvarar knappt 10 % av samtliga årsräkningar. Det är endast årsräkningar där kompletteringar har begärts som haft en handläggningstid > 7 månader. Genomsnittlig granskningstid 2023 var 15,3 veckor = 3,5 månader.

10 % av årsräkningarna ska genomgå djupgranskning (nivå 3). Bland dessa ska räkningar som granskats med anmärkning föregående år ingå. Övriga ska väljas ut genom stickprov och omfatta alla kategorier av förordnade ställföreträdare.

Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada

Nyckeltal: Andel årsräkningar där djupgranskning genomförts

Kön	Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Alla	10%	8%	9%	0%

Kommentar: Bortfall av 6 årsräkningar där djupgranskning varit planerad men inte kunnat fullföljas av olika skäl (flyttat, avliden, ej inkommit med underlag med mera).

Ställföreträdare som lämnar sin första årsräkning ska prioriteras för granskning

Överförmyndarnämnden ska tidigt upptäcka och hantera brister i ställföreträdarens förvaltning för att skydda den enskilde från ekonomisk skada

Nyckeltal: Andel av ställföreträdare som redovisar för första gången och som får sin årsräkning granskad fortare än den genomsnittliga tiden för granskning

Kön	Mål 2023	Utfall 2023	Utfall 2022	Utfall 2021
Alla	100%	I.U	I.U	I.U

Kommentar: Det går inte att ta fram uppgifter i verksamhetssystemet över nya ställföreträdare. Utifrån den genomsnittliga handläggningstiden får målet ändå anses delvis uppfyllt, men uppföljning i detalj har ej varit möjlig.

Uppföljning av hållbarhetsprinciper

Eftersom överförmyndarnämndens personal tillhör kommunstyrelsen följs detta upp inom ramen för KS årsbokslut.

Uppdrag

Överförmyndarnämnden har inte tilldelats några uppdrag från kommunfullmäktige eller i övrigt.

Ekonomi

Drift

Belopp i tkr	Budget 2023	Bokslut 2023	Avv. bokslut/ budget 2023	Bokslut 2022	Diff. bokslut 2023/2022
Verksamhetens intäkter	0	52	52	104	-52
Personalkostnader	-2 727	-1 528	1 199	-1 950	422
Lokalhyror	-29	-52	-23	0	-52
Köp av tjänster	-2 624	-2 594	30	-2 451	-144
Övriga kostnader	-203	-86	117	-1	-85
Verksamhetens kostnader	-5 583	-4 261	1 322	-4 402	141
Verksamhetens nettokostnader	-5 583	-4 209	1 374	-4 298	89
Kommunbidrag	5 583	5 583	0	5 277	306
Finansnetto	0	0	0	0	0
Årets resultat	0	1 374	1 374	979	395

Inledande sammanfattning

Överförmyndarnämnden redovisar ett positivt resultat om 1 374 tkr. Både positiva och negativa avvikelser inom respektive kontogrupp påverkar resultatet. Det är framförallt den positiva avvikelsen inom kontogruppen personalkostnader som genererar överskottet.

Utfall för perioden

Överförmyndarnämnden budgeterar inte med några intäkter. Utfallet och avvikelsen om 52 tkr förklaras av att Migrationsverket har betalat ut anvisningsschabloner á 26 tkr för två ensamkommande barn.

Utfallet inom kontogruppen personalkostnader avser arvoden till politiker samt ersättningar till ställföreträdare. Den positiva avvikelsen om 1,2 mkr förklaras främst av lägre ersättningar

till ställföreträdare än vad som är budgeterat för. Detta såg man redan föregående år utifrån nya rutiner för arvodering i och med den nya organisationen.

Inom kontogruppen köp av tjänster redovisas ett utfall om 2,6 mkr, vilket innebär en positiv avvikelse mot budget med 30 tkr. 2 580 tkr av utfallet avser debitering från kommunstyrelsen för Överförmyndarsamverkan.

Budgeten om 232 tkr inom kontogrupperna övriga kostnader och lokalhyror avser framförallt avgifter för kurser och resor i anknytning till sådana tillfällen samt kostnader för utbildning till ställföreträdare. Inom kontogrupperna redovisas gemensamt en positiv avvikelse om 94 tkr.

Jämförelse mellan åren

Vid jämförelse av årets resultat mellan åren ser vi en positiv skillnad om 395 tkr.

Förklaringen är att överförmyndarnämndens nettokostnader under innevarande år är 89 tkr lägre samt att nämndens kommunbidrag är 306 tkr högre. Att nettokostnaderna är lägre förklaras främst av lägre arvodesutbetalningar till ställföreträdare om ca 500 tkr jämfört med föregående år. En bidragande orsak till detta bedöms vara att ersättningen för personer med sjuk- och aktivitetsersättning höjts utan att gränsen för när den enskilda huvudmannen får betala arvodet har justerats i lagstiftningen. Detta har medfört att fler huvudmän betalat hela eller delar av arvodet än tidigare.

Vid en tidigare genomgång av nämndens utfall per helåret 2018 – 2022 framgår att nämnden har redovisat ett positivt resultat varje år. Så även för 2023.

Prognossäkerhet

Avstämnings- tillfälle	Prognos	Avvikelse från bokslut
Fördjupad månadsuppföljning	59	1 315
Delårsbokslut	1 066	308
Bokslut 2023	1 374	

Per delåret 2023 prognosticerats ett överskott 1,1 mkr vilket var en justering uppåt jämfört med prognosen per april. Prognossäkerheten bedöms ha varit förhållandevis god sedan augusti.

Personaluppföljning

Överförmyndarnämnden har ingen anställd personal. Handläggartjänster och administrativt stöd köps av kommunledningskontoret. Alla frågor som rör personal och arbetsmiljö besvaras av kommunledningskontoret och redovisas i kommunstyrelsens årsredovisning.

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll

Vad kontrolleras?	Ansvarig	Frekvens	Metod	Bedömning	Resultat	Åtgärd
Riskens titel						
Förskingring eller bedrägligt beteende av ställföreträdare	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning	Urval av 10 granskade årsräkningar som kontrolleras utifrån vilka poster som har bockats av och vilka som har rimlighetsbedömts samt kontroll av handläggarens korrigeringar		9 utvalda årsräkningar har granskats helt utan avvikelser från rutinen. I 3 utvalda årsräkningar förekommer avvikelser från rutinen, varav 1 bedöms inte vara tillräckligt motiverad.	Ingen åtgärd då bedömningen är att granskningsrutinen är välkänd bland handläggarna och efterlevs i mycket hög grad.
Brist på lämpliga ställföreträdare	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning	Uppföljning av ärenden som gått ut på rekrytering vid fler än fyra tillfällen utan att någon person anmält intresse		Stf egen ansökan om entledigande 2023: 32 st I 2 ärenden har tiden mellan att ansökan inkom och byte genomfördes överstigit 4 månader. Ett av dessa bedöms varit ett mycket svårrekryterat ärende, det andra berodde snarare på passiv handläggning än uppdraget i sig. I övriga 30 ärenden har handläggningstiden understigit 4 månader. Nya akter (anmälan, ansökan) 2023: 56 st I 7 ärenden har handläggningstiden överstigit 2 månader utan särskilda skäl, utöver att uppdraget bedöms vara svårrekryterat. 2 av dessa fortfarande inte klara. 23 ärenden har under 2 månaders handläggningstid. I 18 ärenden har handläggningen antingen avbrutits eller inte påbörjats pga att kompletteringar krävs eller annan orsak. I resterande ärenden pågår rekrytering.	Fortsätta utbilda nya ställföreträdare och arbeta strukturerat med rekrytering. Även anlita professionella ställföreträdare när behov finns.
Olämpliga ställföreträdare	Enhetschef	Delårsbokslut och årsredovisning	Uppföljning av lämplighetsprövning inför nytt uppdrag görs i 5 ärenden		I 5 av 5 kontrollerade ärenden har fullständiga kontroller och dokumentation kring lämplighetsutredning gjorts i enlighet med rutin.	Ingen åtgärd då bedömningen är att rutinen är välkänd bland handläggarna och efterlevs i mycket hög grad.

Bilaga 1 – Uppföljning av internkontroll

Vad kontrolleras?	Ansvarig	Frekvens	Metod	Bedömning	Resultat	Åtgärd
<i>Riskens titel</i>						
Bristande handläggning eller felaktiga beslut	ÖFN Enhetschef	I enlighet med Rutin för åter- rapportering och granskning av delegations- beslut	Checklista för nämndens granskning av delegationsbeslut sparas och noteras		Nämnden har inför varje sammanträde granskat utvalda delegationsbeslut utan anmärkning.	Fortsätta enligt rutin.